

โครงการ

พัฒนาผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดจากรังไหมและสมุนไพรพื้นบ้าน

และการจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประจำปีงบประมาณ 2563

1. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1.1 นางสาวกาญจนา เถาว์ชาลี	อาจารย์ประจำสาขาการพัฒนาสังคม
1.2 นางสาวลดาวัลย์ ปัญตะยัง	อาจารย์ประจำสาขาการพัฒนาสังคม
1.3 นายพงษ์พันธ์ พึ่งตน	อาจารย์ประจำสาขาสังคมศึกษา
1.4 นายกิตติศักดิ์ จันญาไชย	อาจารย์ประจำสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
1.5 นักศึกษาสาขาการพัฒนาสังคม	จำนวน 6 คน
1.6 นักศึกษาสาขาสังคมศึกษา	จำนวน 2 คน
1.7 นักศึกษาสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์	จำนวน 2 คน

2. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคม เป็นหลักสูตรที่มีความมุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถด้านการพัฒนา การบริหารโครงการ สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ควบคู่การพัฒนา ร่วมกับสังคม และมีอุดมการณ์ในการพัฒนา รวมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ทางสังคมได้อย่างถูกต้อง พร้อมทั้งที่จะออกไปทำหน้าที่ในฐานะผู้นำทางการพัฒนารับใช้สังคมได้อย่างกว้างขวาง ทั้งในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทั้งภาครัฐและเอกชน ผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติมีความสามารถในการศึกษาค้นคว้าวิจัย เกี่ยวกับสังคมอย่างเป็นระบบและแก้ไขปัญหาสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ให้มีความสามารถคิด วิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์และแสวงหาองค์ความรู้ ร่วมกับชุมชน สามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข มีความรู้ความเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นและองค์ความรู้สากลบูรณาการองค์ความรู้ เพื่อแสวงหาแนวทางการพัฒนาสังคมที่มีความสุขได้อย่างยั่งยืนมีกระบวนการคิดที่เป็นระบบ หมั่นแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีทักษะการจัดการและบุคลิกภาพที่ดี ปรับตัวและเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว มีวินัย มีภาวะผู้นำ มีจิตสำนึกสาธารณะ รวมทั้งเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ ซึ่งในพันธกิจของหลักสูตรได้มีการดำเนินตามยุทธศาสตร์ชาติคือ มีการเรียนการสอนที่เน้นชุมชนเป็นฐานแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้นักศึกษาได้ลงพื้นที่ศึกษาชุมชนและบริบทของชุมชน เพื่อนำข้อมูลของชุมชนมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาตามบริบทและความต้องการของชุมชนแต่ละชุมชนที่มีบริบท มีประวัติศาสตร์

และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องใช้ความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องประวัติศาสตร์เข้ามา เพื่อค้นหาประวัติศาสตร์ท้องถิ่นอันนำมาสู่การเกิดภูมิปัญญาและทุนทางสังคมของชุมชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์มียุทธศาสตร์ 6 ด้าน ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาอาจารย์และบุคลากรสู่มืออาชีพ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาหลักสูตรและระบบการเรียนการสอนที่มีมาตรฐานทันสมัย ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์การด้วยเทคโนโลยี และธรรมาภิบาล ยุทธศาสตร์ที่ 4 วิจัยเข้มแข็งแหล่งภูมิปัญญาพัฒนาท้องถิ่น และยุทธศาสตร์ที่ 5 ด้านการบริการวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่น และคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ก็ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารคณะที่มีความสอดคล้องกับมหาวิทยาลัย โดยกำหนดนโยบายทางการบริหารงาน งบประมาณ และบุคลากรที่สอดคล้องกับพันธกิจทุกด้านและได้มีการจัดสรรงบประมาณลงสู่หลักสูตรและในการดำเนินโครงการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดจากรังไหมและสมุนไพรพื้นบ้านนี้

การจัดการเรียนการสอนในแต่ละหลักสูตรทั้ง 3 หลักสูตรคือ หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาสังคมหลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาสังคมศึกษาและ หลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิตสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ต่างมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ศึกษาปัญหาและความต้องการพร้อมทั้งวิเคราะห์ทุนทางสังคมในแต่ละชุมชนเพื่อนำมาใช้ในคือหลักสูตรการพัฒนานั้น นักศึกษาพร้อมด้วยอาจารย์ได้มีโอกาสได้ลงพื้นที่ศึกษาชุมชนบ้านปลัก หมู่ที่ 4 ตำบลประทัดบุ อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ชาวบ้านมีปัญหาความยากจน และจากการทำประชาคมจากการลงพื้นที่เพื่อศึกษาถึงความต้องการพัฒนาและแก้ปัญหาความยากจน พบว่า ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและมีอาชีพเสริมคือ ปลูกหม่อน เลี้ยงไหม จึงมีรังไหมที่เหลือจากการใช้ประโยชน์มีจำนวนมาก ชาวบ้านปลัก ยังปลูกสมุนไพรไว้ในครัวเรือนของตน โดยจะร่วมพัฒนาผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดจากรังไหมและสมุนไพรพื้นบ้าน อันเป็นการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษากับการปฏิบัติงานจริง ลดระยะเวลา เรียนในชั้นเรียนให้น้อยลง มุ่งเน้นการปฏิบัติงานจริงมากขึ้น เพื่อให้บัณฑิต/นักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์ การท างานตรงตามสาขาวิชาและองค์ความรู้ที่เรียน โดยมีชุมชนเป็นฐานในการน ำองค์ความรู้ทางวิชาชีพ ในสาขาที่เรียนสู่การปฏิบัติ (Community-based Learning Program: CBL) ผ่านโครงการที่ตอบสนอง ต่อปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ของชุมชน (Area-based) และมุ่งเน้นผลลัพธ์ของการแก้ปัญหาด้าน ความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และปัญหาคุณภาพชีวิต ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ และเป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืนต่อไป จากยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 กำหนดวิสัยทัศน์ประเทศไทย คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีเป้าหมาย การพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” และได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติด้านการ

พัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ที่มีเป้าหมายการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัย ให้เป็นทรัพยากร

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ร่วมหารือกับชาวบ้านและชาวบ้านจึงมีความต้องการที่จะนำรังไหมมาใช้ประโยชน์ (ประโยชน์ของรังไหม) โดยใช้ในส่วนผสมของเครื่องสำอางเช่น สบู่ แชมพู ครีมนวด นอกจากนี้ยังสามารถนำผลิตภัณฑ์ที่ทำในชุมชนต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์และจัดตั้งเป็นวิสาหกิจของชุมชนเพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน พร้อมทั้งยังสามารถนำสมุนไพรที่เกิดจากภูมิปัญญาชาวบ้านมาใช้เพื่อในชุมชน อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ในการทำตลาดออนไลน์หรือประชาสัมพันธ์โดยหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

3. วัตถุประสงค์

- 3.1 เพื่อนำทรัพยากรในชุมชนมาเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองและจัดการตนเองได้
- 3.2 เพื่อนำองค์ความรู้แต่ละสาขามารวมกันในการพัฒนาชุมชน / สังคม
- 3.3 นักศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯเกิดการเรียนรู้และทักษะที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพในอนาคตได้

4. เป้าหมายของโครงการ

4.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

1. อาจารย์ 4 คนและนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 10 คน เข้าไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษา วิเคราะห์และประมวลผลปัญหาของชุมชน และให้ความช่วยเหลือในการยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนเป็นระยะเวลาประมาณ 4 เดือน
2. สมาชิกบ้านปจิก หมู่ที่ 4 มีการรวมกลุ่มเพื่อสร้างอาชีพ สร้างรายได้ในครัวเรือน

4.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

1. นักศึกษาสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการปฏิบัติงานจริง มีความสามารถในการ ค้นคว้า คิด วิเคราะห์ ประมวลผล มีความคิดสร้างสรรค์ และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21
- 2) ประชาชนในชุมชนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น แก้ไขปัญหาด้านความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน
- 3) อาจารย์นิเทศงานให้กับกลุ่มนิสิต/นักศึกษา สามารถต่อยอดโครงการไปสู่การทำวิจัย สร้างสรรค์ นวัตกรรมสังคมที่มีคุณค่าต่อการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ

4) สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาและจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการร่วมกับการปฏิบัติงาน ในชุมชน (Community Integrated Learning: CIL) ผ่านโครงการที่ดำเนินการร่วมกับชุมชน (Project based Learning : PBL) และสามารถเทียบโอนหน่วยกิตในระบบการศึกษาได้

5. พื้นที่เป้าหมายในการดำเนินงาน

บ้านปจิก หมู่ที่ 4 ตำบลประทัดบุ อำเภอบางบาล จังหวัดสุรินทร์

6. แผนการดำเนินงานโครงการ

กิจกรรม	ธ.ค.62	ม.ค. 63	ก.พ. 63	มี.ค. 63
1. สำรวจและวางแผนงานโครงการ	↔			
2. ลงพื้นที่เพื่อดำเนินการตามแผนงาน - ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงานโครงการ โดยแบ่งออกเป็น 4ช่วง คือ - การทำสปูร้งใหม่ / สปูสมุนไพร - การทำแซมพูจากร้งใหม่/สมุนไพร - การทำครีมนวดร้งใหม่/สมุนไพร - การทำผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดจากสมุนไพร - ดำเนินการฝึกปฏิบัติและส่งเสริมเรื่องการตลาด - อบรมและจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน		↔		
3. ประเมินผลก่อน ระหว่างและหลังดำเนินงาน				↔
4. สรุปและเขียนรายงาน				↔

7. งบประมาณดำเนินการ

ประเภทงบ	รายละเอียด	งบประมาณ
งบดำเนินการ : ค่าตอบแทน	1. อาจารย์ผู้รับผิดชอบโครงการ 4 คน และ (ตลอดโครงการ) 15,000 บาท x 4คน	60,000
	2. นักศึกษาผู้ช่วยโครงการ 10 คน (ตลอด โครงการ) 2,000 บาท x 10 x 4 เดือน	80,000
	3. ค่าวิทยากรอบรมเรื่องการตลาดและวิสาหกิจชุมชน (500บ. x 3คน x 4 วัน x 8 ชม.)	48,000

	รวมงบดำเนินการ : ค่าตอบแทน	188,000
งบดำเนินการ : ค่าใช้สอย	1.ค่าอาหารกลางวันผู้เข้าร่วมโครงการ (150บ.×60คน×15 วัน) 2.ค่าอาหารกลางวันผู้เข้าร่วมโครงการ (50บ.×60คน×30 มื้อ) 3. ค่าน้ำมันพาหนะตลอดโครงการ 5. ค่าจ้างเหมารถไปศึกษาดูงาน 4 วันๆ ละ 3,500 บาท × 4 วัน×2 คัน	135,000 90,000 30,000 28,000
	รวมงบดำเนินการ : ค่าใช้สอย	283,000
งบดำเนินการ : ค่าวัสดุ	1. ค่าวัสดุสำหรับการปฏิบัติ และบรรจุภัณฑ์ 2. ค่าจัดพิมพ์เอกสาร เอกสารการ ประชาสัมพันธ์ ค่าสิ่งพิมพ์โปสเตอร์ อื่นๆ	25,000 4,000
	รวมงบดำเนินการ : ค่าวัสดุ	29,000
รวมทั้งสิ้น		500,000

8. ระบุผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน

ชื่อผลลัพธ์	ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ	ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ	ตัวชี้วัดเชิงต้นทุน
การส่งเสริมการทำผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดเพื่อใช้ประโยชน์ใน	ชาวบ้านสามารถใช้ประโยชน์จากวัตถุดิบที่มีในชุมชน	มีผลิตภัณฑ์4 ตัวคือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและสบู่จากรังไหม	ราคาต้นทุนวัตถุดิบไม่สูงกว่าค่าใช้จ่ายต่อปีที่ชาวบ้านหนึ่งครัวเรือนใช้ในการซื้อผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและสบู่
ครัวเรือนดำเนินตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	ชาวบ้านที่เข้าร่วมโครงการมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในเกณฑ์ดี	ร้อยละ10ของจำนวนครัวเรือนในบ้านปจิกหมู่4 ตำบล ปะทักบุ้เข้าร่วมโครงการ	ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนต่อการซื้อสินค้าอุปโภคประเภทผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดและสบู่ลดลง
มีการจัดตั้งและรวมตัวกันเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	ชาวบ้านมีความรู้และสามารถจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้	ชาวบ้านร้อยละ 10มีการรวมกลุ่มและจัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อจำหน่ายสินค้า	ชาวบ้านมีการรวมกลุ่มเพื่อผลิตไว้ใช้ในครัวเรือนและเพื่อจัดจำหน่ายในรูปแบบของวิสาหกิจชุมชน

9. ผลลัพธ์ (Outcome)

ชื่อผลลัพธ์	ผลลัพธ์	ตัวชี้วัด เชิงเวลา	รายละเอียด
<ul style="list-style-type: none"> - ผลិតภักข์ผลิตภักข์ ทำควมสะอาดและ สบูจากรังไหม - การรวมกลุ่มเพื่อ จัดตั้งกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - มีผลิตภักข์ จำนวน 4 ชนิด - กลุ่มวิสาหกิจ ชุมชน 	4 เดือน	<ul style="list-style-type: none"> - ภายระยะเวลาดำเนินโครงการ 4 เดือน โครงการสามารถช่วยชุมชนพัฒนาผลิตภักข์ ผลิตภักข์ทำควมสะอาดและสบูจากรังไหม ได้จำนวน 4 ตัว คือ ผลิตภักข์ผลิตภักข์ทำ ควมสะอาด3 ชนิดและสบูจากรังไหม - รวมกลุ่มเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อผลิต และจำหน่ายผลิตภักข์ที่กลุ่มผลิตขึ้น

10. ผลกระทบ (Impact)

ปี	ผลสำเร็จที่คาดว่าจะได้รับ
2563	<p>โครงการส่งเสริมให้เกิดการผลิตผลิตภักข์ทำควมสะอาดและผลิตภักข์จากรังไหมเพื่อใช้ ประโยชน์ในชุมชนระดับครัวเรือนภายในชุมชนบ้านปจิก หมู่ที่ 4 ตำบลประทัดบุ อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยชุมชนสามารถเป็น ต้นแบบการถ่ายทอด เทคโนโลยีและการอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการผลิตผลิตภักข์ทำควมสะอาดและผลิตภักข์จากรังไหม เพื่อจำหน่ายให้กับชุมชนอื่น ๆ ข้างเคียง สามารถพึ่งพาตนเองและมีความยั่งยืนตลอดไป</p> <p>นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเพื่อผลิตและจำหน่ายผลิตภักข์ที่กลุ่มผลิตขึ้น เพื่อให้เกิดการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน</p>

ลงชื่อ

(นางสาวกาญจนา เกาว์ชาลี)

ผู้เสนอโครงการ

วันที่ 24 ตุลาคม 2562

